

Katarina Ott

Veličina slova: + / -

Katarina Ott: Hrvatska ne može završiti pregovore do lipnja

Izvješće Europske komisije govori o tome da je Hrvatska ispunila samo jedan od 10 uvjeta potrebnih za zatvaranje poglavlja o pravosuđu

Katarina Ott

Objavljeno 21.3.2011

Ukoliko netko tamo u Bruxellesu – zbog nekih „viših“ geopolitičkih razloga – ne zaključi da Hrvatsku treba preko noći pripustiti u EU, nećemo se tako skoro u tom društvu naći. A u tom se slučaju možemo oprostiti od vrijednosti kojima EU, usprkos svim svojim manjkavostima, teži. Sloboda, ravnopravnost, pravda i sigurnost, bitne su i za svakodnevni život građana i za privlačenje investicija koje će potaknuti gospodarski rast i razvoj.

U nadi da se ne odnosi i na Hrvatsku, svojevremeno sam rado citirala duhovitu izjavu: „U Bruxellesu su nam zapravo rekli da ćemo, ako se budemo trudili, ući u EU. To znači da sigurno nećemo ući“ (1). Nada se nažalost izjalovila.

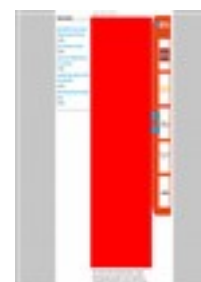
Početak ožujka je uz vijesti o demonstracijama, međustranačkim i saborskim prepucavanjima, gotovo neprimjetno prošlo izvješće Europske komisije o napretku pregovora poglavlja (23) o pravosuđu i temeljnim pravima (2).

Kako je izvješće predstavljeno na relevantnim web stranicama?

Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija izvješće ni ne spominje, ali zato detaljno izvještava o konferenciji Europske pučke stranke, s podnaslovom Hrvatska na pragu EU. Usput, zadnja vijest o pregovorima je iz prosinca 2010. (!)

Ministarstvo pravosuđa prenosi tekst HINE (!) bez komentara i bez linka na samo izvješće.

Vlada – nakon sastanka s Viviane Reding – objavljuje izjavu premijerke da su nam otvorena vrata za završetak pregovora u lipnju. No govori Viviane Reding (3) i Štefana Fülea (4), te samo izvješće EK, ne upućuju na takav razvoj stvari.

Za privremeno zatvaranje poglavlja o pravosuđu i temeljnim pravima potrebno je ispuniti deset mjerila ili uvjeta koji su Hrvatskoj postavljeni u lipnju 2010., ali se direktno ili indirektno protežu kroz pregovore već godinama.

I koliko ih je Hrvatska ispunila?

Od lipnja do ožujka (devet mjeseci) ispunjen je samo jedan uvjet, a sada premijerka najavljuje da će se od ožujka do lipnja (tri mjeseca) ispuniti njih devet. EU se tome ne nada, pa Füle izjavljuje da je takav plan „izuzetno ambiciozan“.

Navikli smo čitati EU formulacije već i to dovoljno govori, ali za svaki slučaj Füle ističe da izvješće ne govori o vremenu koje je Hrvatskoj potrebno da zadovolji preostale uvjete, jer bitan je sadržaj, a ne vrijeme, te će EK izvješće o zadovoljavanju uvjeta predstaviti kad zadaci budu obavljeni.

Zašto Hrvatska nije ispunila 9 uvjeta

I u ovom izvješću EK - od uvjeta do uvjeta - uvijek se prvo kaže nešto pozitivno: poduzete su brojne mjere, učinjen je napredak, postignuta su poboljšanja, istražuju se novi smjerovi djelovanja, a zatim slijedi neminovni, za redovite čitatelje ocjena EK, frustrirajući „međutim“. Svi se ti „međutimi“ mogu podvesti pod kašnjenja, nedovoljna poboljšanja, nedostatne kapacitete i neprovođenje mjera.

Neke su mjere donesene prekasno, pa EK nije mogla procijeniti hoće li i kako djelovati. Tek su u veljači 2011. doneseni: strategija o oprostima; poboljšanja zakona o pravu na pristup informacijama, financiranju političkih stranaka i sukobu interesa. Prekasno su osnovani Državnoodvjetničko i Sudbeno državno vijeće, a kasne i sudske presude u većini slučajeva korupcije na visokim razinama i u javnoj nabavi.

Negdje se situacija čak i pogoršava. Dok je broj ukupnih neriješenih sudskih sporova smanjen 1,3% (sa 795.722 na 785.561), broj neriješenih predmeta na građanskim sudovima starijih od tri godine porastao je 3,8%.

Često nedostaju kapaciteti, primjerice u sudstvu; nepopunjena su radna mjesta u Policijskom nacionalnom uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminala (PNUSKOK); Ured pučkog pravobranitelja nema dovoljan broj stručnih ljudi.

Neke se mjere ne provode: procesuiranje korupcije od istrage do presude traje predugo; nije donesen novi zakon o policiji kojim bi se ona depolitizirala i profesionalizirala; nije obavljeno sve što je potrebno za primjenu zakona o općem upravnom postupku; nije dovoljno poboljšana transparentnost i integritet javne uprave; ne objavljuju se sve potrebne informacije o javnoj nabavi.

Traže se konkretni rezultati

I još jednom, po tko zna koji put, od Hrvatske se zahtijevaju vrlo konkretne mjere, primjerice o korupciji.

Uvjet br. 5: Hrvatska će morati pokazati učinkovito rješavanje dovoljnog broja slučajeva kroz bitne faze postupka (istrage, podizanja optužnica ili donošenja sudskih presuda) koji se tiču korupcije na visokoj i lokalnoj razini, te u slučajevima povezanim s javnom nabavom i pravosuđem.

Potrebna je učinkovita kontrola kaznenih slučajeva od kojih tužitelji odustaju. Hrvatska treba ojačati PNUSKOK i usvojiti novi zakon o policiji koji se trenutačno priprema i obuhvaća specifična pitanja depolitizacije i imenovanja prema stručnosti. Hrvatska treba poboljšati suradnju između agencija, uključujući i razmjenu informacija.

Uvjet br. 6: Hrvatska će trebati pokazati učinkovitu primjenu novih propisa o pravu na pristup informacijama u praksi, poboljšati transparentnost javne nabave, posebice objavljivanjem informacija o primjeni ugovora te usvojiti sve sektorsko zakonodavstvo u skladu sa zakonom o općem upravnom postupku. Kod zakona o financiranju političkih stranaka, Hrvatska treba pojasniti pravila o nadzoru privatnih doprinosa i osigurati administrativnu osnovu nužnu za primjenu propisa.

Nitko razuman ne bi trebao očekivati da će Hrvatska moći zadovoljiti ta dva uvjeta do lipnja. A ne radi se samo o ta dva uvjeta koji se tiču korupcije, već i o preostalih sedam koji se odnose na sudstvo, temeljna prava i suradnju s Hagom.

Poglavlje o pravosuđu i temeljnim pravima, premda najteže, nije jedino koje još treba zatvoriti. I u preostalih pet poglavlja – tržišno natjecanje; poljoprivreda i ruralni razvitak; ribarstvo; regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata; financijske i proračunske odredbe – brojni su uvjeti koje treba zadovoljiti.

Ako se i kod tih poglavlja stvari budu poduzimale u zadnji čas, poboljšanja budu nedovoljna, ne poprave li se administrativni kapaciteti ili se jednostavno ne provede ono što je traženo, i za Hrvatsku bi – barem još za neko vrijeme – mogla vrijediti Pribićevićeva doskočica.

(1) Ognjen Pribićević, direktor Centra za proučavanje jugoistočne Europe, citiran u Financial Timesu, 7.7.2003.

(2) Interim Report from the Commission to the Council and the European Parliament on Reforms in Croatia in the Field of Judiciary and Fundamental Rights (Negotiation Chapter 23) http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/fule/docs/news/interim_report_hr_ch23_en.pdf

(3) http://www.europa-eu-un.org/articles/fr/article_10754_fr.htm

(4) http://www.europa-eu-un.org/articles/fr/article_10738_fr.htm